

Deník Anne Frankové

Metodické instrukce

PŘÍNOS K ROZVOJI OSOBNOSTI ŽÁKA PODLE RVP ZV:

- ❖ učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné;
- ❖ rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- ❖ rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie;
- ❖ stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu;
- ❖ pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- ❖ vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- ❖ kompetence k učení; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ CÍLE:

- ❖ **kognitivní:** žák se seznámí s postavou Anne Frankové a s jejím literárním odkazem; žák vysvětlí, co je holocaust; žák aplikuje znalosti z jiných předmětů (dějepis).
 - ❖ **psychomotorické:** žák rozvíjí dovednost třídit informace pomocí myšlenkové mapy; žák rozvíjí schopnost komunikovat a vyjádřit jasně své myšlenky a názory ve skupině; žák rozvíjí dovednost vyhledávat informace v textu; žák rozvíjí dovednost získávat informace z různých zdrojů a pracovat s nimi.
 - ❖ **afektivní:** žák se učí vcítit se do situace ostatních lidí; žák si uvědomuje hodnotu lidského života.
-

TEMATICKÉ ZAMĚŘENÍ PODLE RVP ZV:

- ❖ lidské vztahy; etnický původ; princip sociálního smíru a solidarity.
-

MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY:

- ❖ komunikační a slohová výchova (rozvíjení komunikativních dovedností);
 - ❖ dějepis (2. světová válka, holocaust);
 - ❖ výchova k občanství (lidská práva, vztahy mezi lidmi);
 - ❖ výchova ke zdraví (morální rozvoj);
 - ❖ informační a komunikační technologie (vyhledávání informací v různých zdrojích);
 - ❖ osobnostní a sociální výchova (sebepoznání, kreativita).
-

POŽADAVKY NA PŘÍPRAVU:

- ❖ soubor předmětů (aktivita č. 1); pracovní list pro žáky.
-

DOPORUČENÉ METODY PRÁCE:

- ❖ myšlenková mapa; práce s literárním textem; prožitkové metody.
-

DOPORUČENÁ LITERATURA:

1. FRANKOVÁ, A. *Deník*. Praha: Triáda, 2004. ISBN 80-86138-58-5.
 2. GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E. *Aktivizační metody ve výuce, prostředek ŠVP*. Olomouc: Hanex, 2007. ISBN 978-80-85783-73-5.
-

Úvodní část – fáze evokace

❖ Aktivita č. 1: myšlenková mapa, vyjadřování emocí

Cílem úvodní aktivity je „naladit“ žáky tak, aby se dokázali vcítit do situace, v níž se rodina Anny Frankové ocitla. Vzhledem k závažnosti tématu je nezbytné, aby žáci byli schopni a ochotni nejen poznávat, ale především spoluprožívat.

Na začátku hodiny napíše učitel velkým písmem na tabuli slova „STÍSNĚNÝ PROSTOR“ a „STRACH“. Úkolem žáků je, aby se zamysleli nad tím, co pro ně obě slova znamenají, kde se cítí stísněně a čeho se bojí. K oběma pojmům vytvořte myšlenkovou mapu.

Dalším úkolem žáků je, aby zavřeli oči a představili si situaci, které se nejvíc obávají a prostor, v němž se cítí nejvíce stísněně. Je nutné poskytnout žákům dostatečný časový prostor pro ponoření se do jejich mysli. Aktivitu může doprovázet hudba, která koresponduje se zmiňovanými pocity.

Cílem poslední fáze této aktivity je, aby žáci „popsali“, jak se při svých představách cítili. Své pocity vyjádří tak, že vyberou jeden předmět, který jejich citový prožitek nejvíce připomíná. Výběr mohou komentovat i slovně.

Předměty: kámen, ježek v kleci, ptačí pírko, květina, svírací špendlík,...

Hlavní část – fáze uvědomění si významu

V této fázi hodiny jsou žákům poskytnuty základní informace o Anně Frankové. Výchozím bodem je úvodní aktivita. V tuto chvíli není nutné sdělovat žákům podrobnosti.

Anne Franková je představena jako dívka, která i přes svůj mladý věk prožila mnoho strachu ve stísněném prostoru. Žáci se také dozvědí, že mnohé své prožitky zapsala Anne Franková do deníku, přičemž jim bude umožněno do deníku nahlédnout.

❖ Aktivita č. 2: práce s textem a pracovním listem (samostatná práce)

Cílem aktivity je, aby se žáci zamysleli nad informacemi z textu, který přečetli. Jsou vedeni k uvažování v souvislostech a podle hypotetických soudů se pokusí odhadnout, kým byla Anne Franková. Důraz je kladen rovněž na využití znalostí z jiných předmětů.

Žáci obdrží pracovní listy a přečtou si samostatně a potichu úryvek z *Deníku Anne Frankové*. Po přečtení úryvku se pokusí zodpovědět následující otázky.

Kdo je Kitty?

Jak vyjadřuje Anne pocit sklíčenosti a tísně?

Najdi v úryvku z Annina deníku slova, která se vztahují k našemu dnešnímu tématu – tzn. strach, stísněný prostor, sklíčenost...

Zamysli se nad tím, o jakém úkrytu Anne píše? Kde se schovávají a proč?

Jaké nebezpečí může Anne hrozit? Co symbolizuje onen kruh, jenž se svírá kolem Anne a ostatních lidí v úkrytu? Co představuje zeď, která je chce rozdrtit?

Zaměř svoji pozornost na datum deníkového záznamu. Jaké události se v této době odehrávaly? Co ti datum může napovědět o tehdy čtrnáctileté dívce Anne Frankové?

❖ **Aktivita č. 3: rozhovor ve skupině (skupinová práce)**

Žáci vytvoří skupiny (cca pětičlenné) a sdělují si navzájem výsledky své samostatné práce. Přemýšlejí společně nad tím, kým byla Anne Franková a v jaké situaci sepsala deník, jenž se jim nyní dostává do rukou.

Závěrečná část – fáze reflexe

Cílem závěrečné části hodiny je shrnutí informací, které žáci během práce s textem objevili. Žáci tak mohou společně kontrolovat, které odhady byly správné, které naopak mylné.

V závěrečné fázi položí učitel žákům následující otázky. Informace, které žáci odhadli správně, jsou podkladem zápisu do sešitu.

Co všechno jste se dozvěděli o Anne Frankové?

V které době dívka pravděpodobně žila?

Byl podle vás její život šťastný?

K jakým tragickým událostem v této době došlo?

Jaké další informace byste se chtěli o Anne Frankové dozvědět?

Práce s *Deníkem Anne Frankové* probíhá ve dvou vyučovacích jednotkách. Z toho důvodu je žákům zadán následující úkol. Na jeho splnění budou žáci pracovat ve třech skupinách.

Úkolem žáků je zjistit do příští hodiny co nejvíce informací o osobnosti Anne Frankové. Veškeré informace si žáci zaznamenají do pracovních listů. V případě, že naleznou fotografie, obrázky, dokumenty či předměty, které s tématem souvisí, přinesou je do příští hodiny.

Učitel upozorní žáky na možné informační zdroje (školní nebo městská knihovna, učitelé jiných předmětů, rodiče či prarodiče, internet,...). Přiměje žáky k tomu, aby si promysleli strategii zjišťování informací a práci si ve skupině rozdělili.

Každé skupině je zadán jeden z následujících tematických okruhů:

1. Deník Anny Frankové
2. Anne Franková a židovství
3. Anne Franková a šoa

Deník Anne Frankové

Pracovní list

Pondělí večer 8. listopadu 1943

Milá Kitty,

kdyby sis mohla přečíst hromádku mých dopisů jeden po druhém, určitě by ti bylo nápadné, v jakých rozdílných náladách byly napsány. Mně samé připadá hrozné, jak jsem tady v zadním domě závislá na svých náladách. Ostatně nejen já, ale my všichni. Když čtu nějakou knížku, která na mne zapůsobí, musím si nejdřív udělat důkladný pořádek sama v sobě, než se zase vydám mezi lidi, jinak by si ti ostatní mysleli, že jsme trochu padlá na hlavu. Ted' právě mám zase období, kdy jsem ubitá, jak si asi ještě všimneš. Nedokážu ti opravdu říct proč, ale myslím, že je to moje zbabělost, na kterou ustavičně narážím.

Dnes večer, když tu ještě byla Bep, zazvonil dlouze, hlasitě a pronikavě zvonek. Okamžitě jsem zbledla, rozbolelo mě břicho a srdce se mi rozbušilo, a to všechno ze strachu!

Večer v posteli se vidím, jak jsem sama v žaláři, bez otce a matky. Někdy bloudím po ulici, nebo náš zadní dům stojí v plamenech, nebo nás v noci přicházejí sebrat a já se ze zoufalství schovávám pod postel. Vidím všechno tak jasně, jako bych to prožívala na vlastní kůži. A k tomu ještě pocít, že se to všechno může kdykoliv stát!

Miep často říká, že nám závidí, protože tu máme klid. To snad může být pravda, ale na náš strach určitě nemyslí.

...

Vidím nás osm v zadním domě, jako bychom byli kouskem modrého nebe, obklopeným černočernými dešťovými mraky. Kulaté ohraničené místečko, na němž stojíme, je ještě bezpečné, ale mraky se stahují stále blíž a kruh, který nás odděluje od blížícího se bezpečí, se stále zužuje. Ted' jsme už tak těsně obklopeni nebezpečím a temnotou, že na sebe v zoufalém hledání narážíme. Díváme se všichni dolů, kde lidé bojují proti sobě navzájem, díváme se nahoru, kde je klid a krása, a jsme odříznuti temnou vrstvou, která nás nepustí ani dolů, ani nahoru, ale stojí před námi jako neproniknutelná zeď, jež nás chce rozdrtit, i když zatím ještě nemůže. Nemohu dělat nic jiného, než volat a úpěnlivě prosit: „Ó kruhu, kruhu, nesvírej se a otevři se pro nás!“

Tvoje Anne

Úkol č. 1

Spolupracuj s textem a odpověz na následující otázky. Nezapomeň, že můžeš využít znalosti z jiných předmětů...

Kdo je Kitty?

Jak vyjadřuje Anne pocit sklíčenosti a tísně?

Najdi v úryvku z Annina deníku slova, která se vztahují k našemu dnešnímu tématu – tzn. strach, stísněný prostor, sklíčenost...

Zamysli se nad tím, o jakém úkrytu Anne píše? Kde se schovávají a proč?

Jaké nebezpečí může Anne hrozit?

Zaměř svoji pozornost na datum deníkového záznamu. Jaké události se v této době odehrávaly? Co ti datum může napovědět o tehdy čtrnáctileté dívce Anne Frankové?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Pokud při pátrání po informacích objevíš zajímavé obrázky, dokumenty, fotografie nebo předměty, které souvisí s osobností Anne Frankové, dones je do příští hodiny literární výchovy.